

Inventarisatie kerkgebouwen

Verslag draagvlakonderzoek

Inhoud

1. Conclusies
2. Figuren en tabellen

Tijdens de begrotingsbehandeling van de gemeente Dordrecht is een motie aangenomen van CU/SGP, CDA, D66 en BvD waarin zij het College verzoekt om: "het draagvlak na te gaan om te komen tot een kerkvisie." En "voor de uiterste aanvraagdatum een decentralisatie-uitkering aan te vragen bij het ministerie van OCW en samen met kerkeigenaren, burger- en erfgoedorganisaties een duurzame toekomstvisie te ontwikkelen voor kerken en religieus erfgoed binnen de gemeente."

De gemeente Dordrecht wil daarom graag een enquête die de behoefte onderzoekt bij kerkelijke gemeenten en eigenaren aan een Dordtse kerkvisie en of zij bereid zijn daaraan mee te werken. Het Onderzoekcentrum Drechtsteden geeft de resultaten weer in deze factsheet.

Deze enquête is verzonden naar 47 contactpersonen/adressen van (voormalig) kerkgebouwen, waarvan 27 via mail aan een contactpersoon of mailadres en 20 via de post. 2 adressen zijn retour gekomen. In totaal zijn –na een rappel- 22 reacties binnengekomen, waarvan 3 alleen contactgegevens hebben ingevuld. De vragenlijst is volledige ingevuld voor 19 kerkgebouwen (respons is 41%). 1 gebouw (Lydiakerk) in de enquête is niet als kerk in gebruik, maar als hobbyruimte. 1 gebouw functioneert voor twee kerkgenootschappen.

1 Conclusies

Er is draagvlak voor het laten opstellen van een kerkvisie. 89% staat hier in beginsel positief tegenover. Het hangt wel af van hoe het vorm krijgt en wat het kost en oplevert.

94% is bereid om –als eigenaar/kerkelijke gemeente- mee te werken aan het (laten) opstellen van een kerkvisie. En 58% wil (in beginsel) ook actief hierbij betrokken worden (afhankelijk van de gevraagde inzet).

Alle kerkgebouwen (op 1 na) zijn als kerk in gebruik, bij diverse kerkelijke gezindten, soms ook in samenwerking (zoals tussen doopsgezinde gemeente en vrij evangelisch).

De meeste kerkgebouwen hebben een goede bouwkundige toestand, bij 16% is deze matig of slecht en bij 26% redelijk.

Een derde verwacht dat het kerkgebouw binnen tien jaar ingrijpend onderhoud en/of restauratie nodig heeft.

De meeste kerkgebouwen hebben faciliteiten zoals ingebouwde nevenruimten, keukenvoorziening en in pandige toiletvoorzieningen.

61% van de kerkgebouwen wordt op dit moment ook gebruikt voor niet-kerkelijke nevendoelen, met name voor concerten en zaalverhuur en een enkel gebouw ook als trouwlocatie.

17% is wel eens benaderd om het kerkgebouw voor niet-kerkelijke nevenactiviteiten beschikbaar te stellen. Niet alle gebouwen worden hiervoor geschikt geacht. Onder meer omdat het interieur beperkingen oplegt ten aanzien van het (neven-)gebruik.

Vrijwel alle kerkgebouwen hebben een wekelijkse frequentie van erediensten/kerkdiensten. De helft heeft ook meer dan 600 leden/parochianen, 28% tussen 100 en 600 leden en 22% minder dan 100 leden.

Door 61% wordt de kans groot geacht dat het kerkgebouw over 10 jaar nog bij de kerkelijke gemeente in gebruik is voor de eredienst, en door 22% wordt deze kans redelijk geacht.

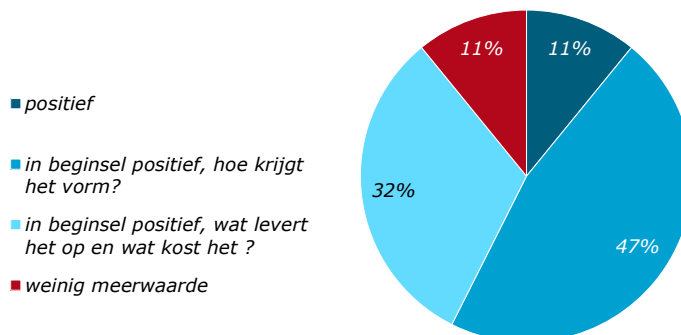
Eveneens 61% geeft aan dat inkomsten volstaan voor een instandhouding van het kerkgebouw langer dan 10 jaar, en bij 22% volstaat dit voor 6 tot 10 jaar. Voor 17% (3 kerkgebouwen) zouden de inkomsten voor 1-5 jaar volstaan.

Voor 6 kerkgebouwen is de laatste 5 jaar gebruik gemaakt van aanvullende middelen voor onderhoud en restauratie.

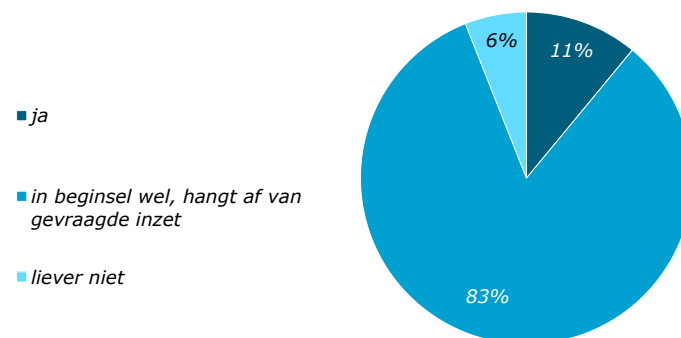
2 Figuren en tabellen

Draagvlak

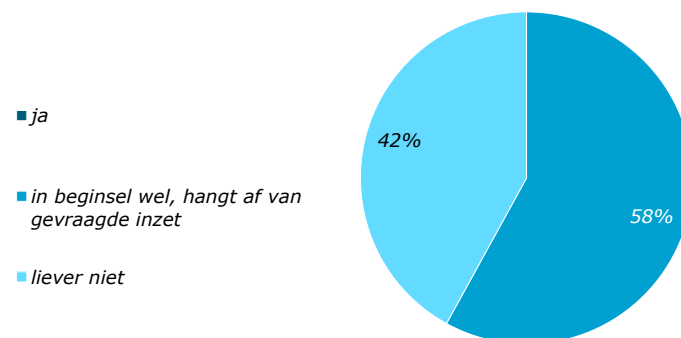
Figuur 1 Hoe staat u –als eigenaar/kerkelijke gemeente- tegenover het (laten opstellen van een kerkenvisie?

Figuur 2 Bent u –als eigenaar/kerkelijke gemeente- bereid mee te werken aan het (laten) opstellen van een kerkenvisie?

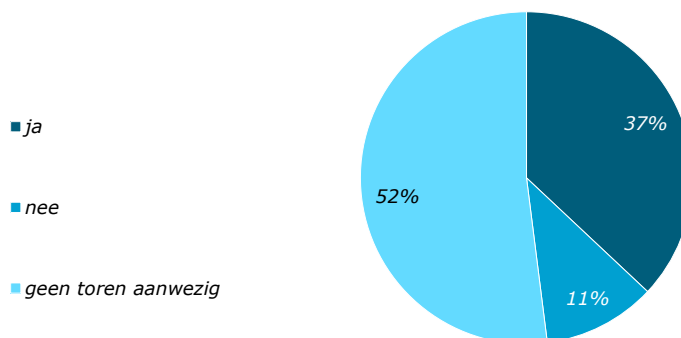

Figuur 3 Zou u –als eigenaar/kerkelijke gemeente- actief bij het opstellen van de kerkenvisie betrokken willen worden?

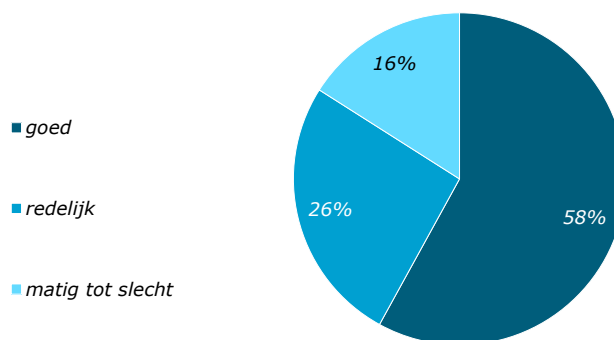
Eigendom van de toren

Figuur 4 Heeft de toren dezelfde eigenaar als het kerkgebouw?

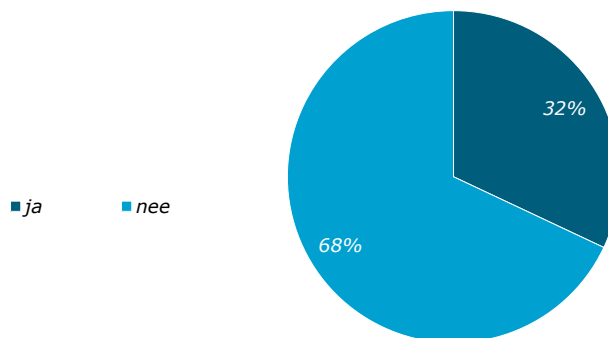

Bouwkundige conditie van het kerkgebouw

Figuur 5 Hoe is de bouwkundige toestand van het kerkgebouw op dit moment?

Figuur 6 Heeft het kerkgebouw binnen tien jaar ingrijpend onderhoud en /of restauratie nodig?

Beschrijving van het kerkgebouw

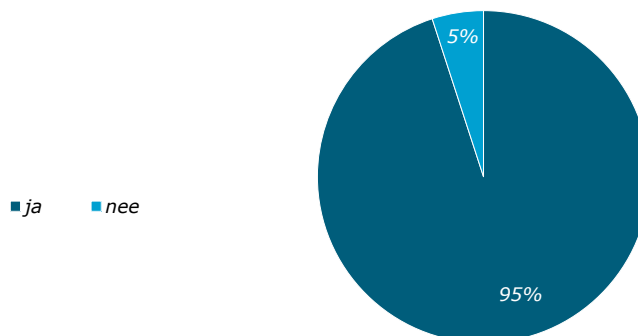
Tabel 1 Faciliteiten (n=19)

aan- of ingebouwde nevenruimten	17x
keukenvoorziening	16x
in pandige toiletvoorzieningen	18x

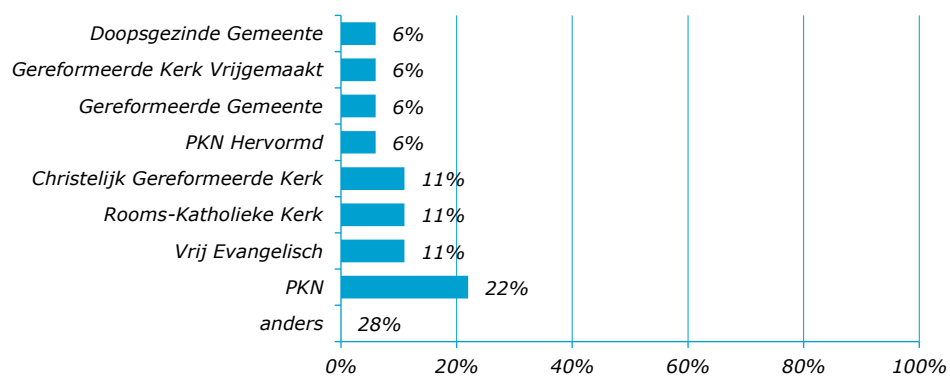
N.B.: 1 gebouw heeft een andere functie

Gebruik van het kerkgebouw

Figuur 7 Wordt het kerkgebouw nog gebruikt voor kerkdiensten?

Figuur 8 Welke kerkelijke gezindte heeft het kerkgebouw (nu) in gebruik? (n=18)

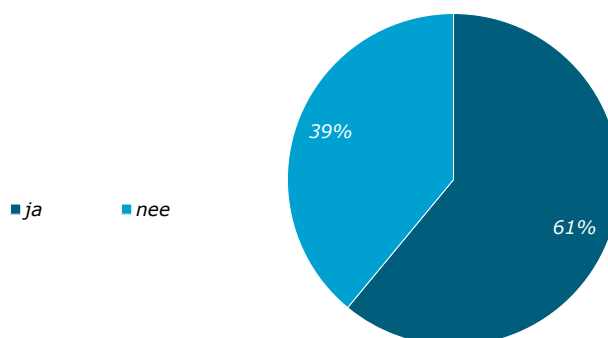

N.B.: 1 gebouw heeft een andere functie

Anders: Kerk van de Nazarener, Leger des Heils, Oud-Katholieke kerk van Nederland, Remonstrantse Gemeente, Vrij Hervormd

Nevengebruik

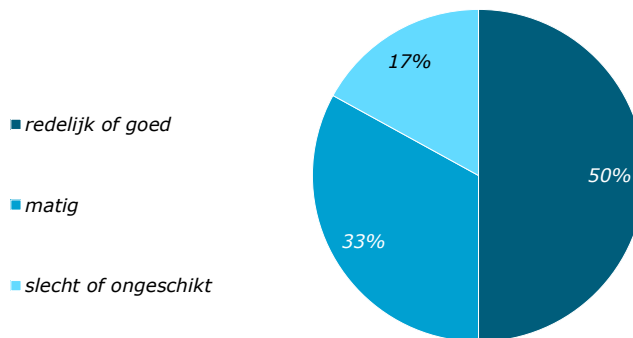
Figuur 10 Wordt het kerkgebouw op dit moment ook gebruikt voor niet-kerkelijke nevendoelelen? (n=18)

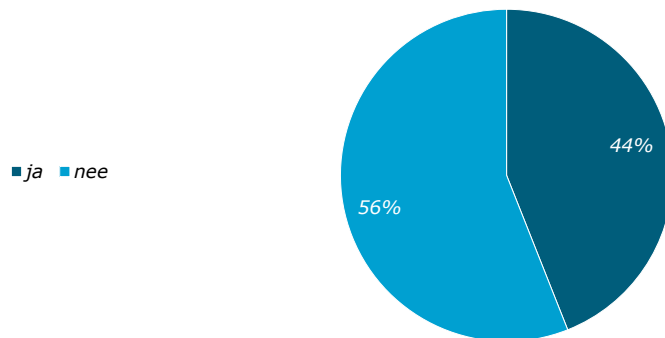
Tabel 2 Waarvoor wordt het kerkgebouw ook gebruikt en hoeveel keer per jaar (n=11)

onderwerp	1-10 keer	11-50 keer	>50 keer
gemeentelijke trouwlocatie	1x		
concerten	7x		
commercieel (zaalverhuur)	4	1	2
anders			

Figuur 11 Hoe geschikt acht u het gebouw voor nevengebruik? (n=6)

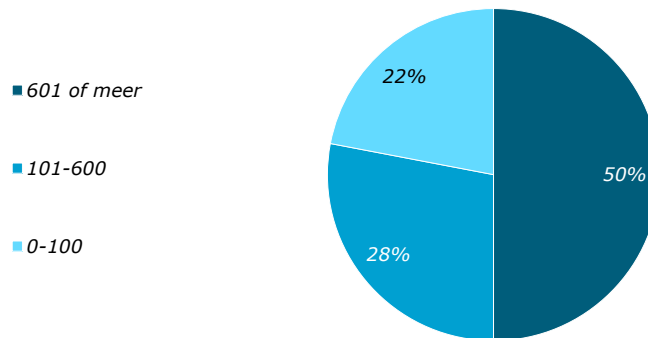

Figuur 12 Legt het interieur beperkingen op t.a.v. het (neven-)gebruik? (n=18)

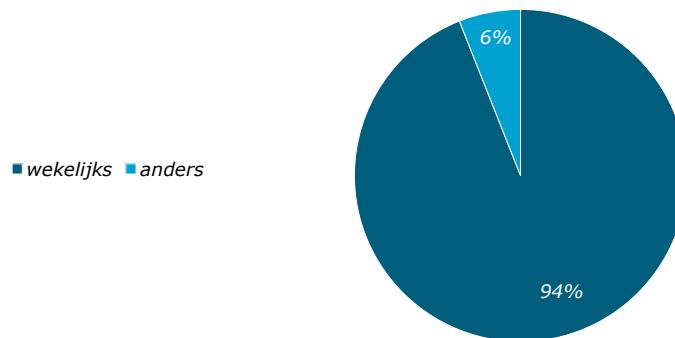

Kerkelijk draagvlak

Figuur 13 Hoeveel leden/parochianen telde uw kerkelijke gemeenten in totaal op 1 februari 2020? (n=18)

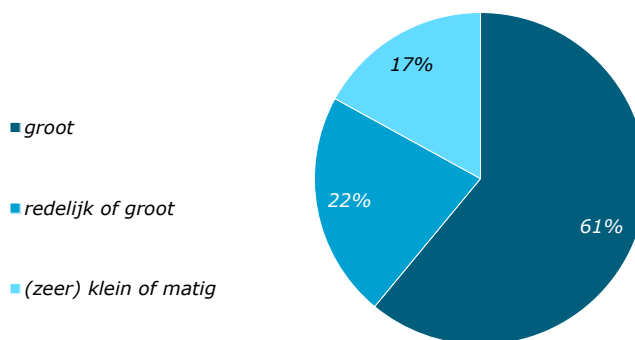

Figuur 14 Met welke frequentie vinden er erediensten/kerkdiensten plaats? (n=18)

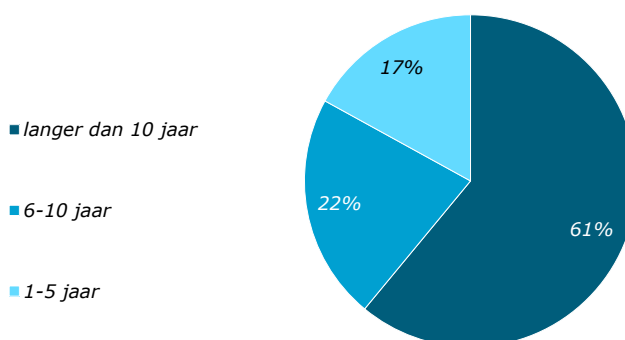
Toelichting: door de huidige Coronamaatregelen zijn er tijdelijk beperkingen aan fysieke bijeenkomsten

Figuur 15 Hoe schat u de kans in dat dit kerkgebouw over 10 jaar nog bij uw kerkelijke gemeente in gebruik is voor de eredienst?

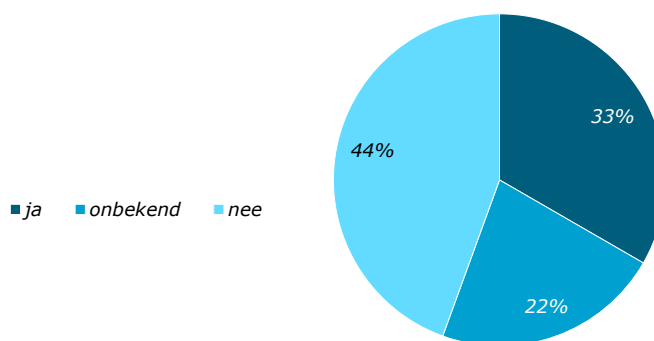

Financieel draagvlak

Figuur 16 Voor welke termijn volstaan de inkomsten naar uw inschatting voor de instandhouding van het kerkgebouw?

Figuur 17 Is de laatste 5 jaar gebruik gemaakt van aanvullende middelen voor onderhoud of restauratie?

Tabel 3 Welke aanvullende middelen zijn gebruikt voor onderhoud of restauratie? (n=6)

onderwerp	
rijkssubsidie	1x
provinciale subsidie	
gemeentelijke subsidie	1x
cultuurfonds	
(grotere) particuliere bijdrage(n)	3x
onbekend	1x

Het OCD streeft naar hoge kwaliteit van de informatie in deze factsheet. Heeft u nog suggesties of aanvullingen, laat het ons dan weten.

drs. J.M.A. Schalk
februari 2021

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl